

Smleški grad

Leopold Stanek

Stoji tam smleški grad, stoji,
na hribu stara razvalina;
kar je ostalo še spomina,
pod zobom časa se drobi.

Že petkrat je prerasel les
okope, viteško dvorano,
stolpov zidovje razrahljano
bršljan prerašča čez in čez.

Kje zdaj so moč in meč in bič?
Ljubezen, slava, bolečine?
Mar vsa lepota naj premine,
kot tale prah izgine v nič?

Premišlja potnik in z róko
odgrne hoste goste veje:
glej, most spusti se globokeje
in grajska vrata se odpro.

Pred njim prikaže se privid:
na vrancu jaše lepotica,
v ponosu ji gorijo lica,
s sokolom pevca gre lovit.

In potnik sliši sladki glas –
morda šelest mu ga prinaša,
morda se v duši mu oglašča
in proži domišljiji plaz:

»Poglej lepote davne sij!
Vse, kar srce lahko prevzame,
kar nudijo sveta omame
vse to oblast in moč rodi!

Le moč ti večno slavo dá,
le z njo se dela nam rodijo,
le njej se ljudstva pokorijo,
brez nje nihče te ne prizna.

Te mika staroslavni svet?
Rešiti hotel bi skrivnosti?
Odkleni jih – z močjo premosti,
pa dvomov večno boš otet!«

In potnik moten čudo zrè,
krog njega jasen dan izginja,
vse bolj ga mrak v temò zagrinja,
na zemljo legajo meglè.

Tedaj se ptič oglási v noč,
glasnik življenja se začuje,
srebrni ščip čez zid potuje
privid in most preganjajoč.

In potnik se je iz sanj zbudi.
V dolini luči zagorijo,
veseli vriski se glasijo,
med njé se potniku mudi.

Hiti od razvaline v vas.
Prešel je valptov čas ko sanje,
le delo moč in slavo žanje,
mu pravi v srcu živi glas.

In ljudski rod, ubog črvič
nekdaj, sedaj sam sebi vlada
in s studom zre na kačo gada,
ki je zakleti – valptov bič.